

# Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Julian Éva*

Cím: *A mikor a gyermekek éheznek*

Forrás: *Arx Újság*

*Bp.*  
(Hely)

*1920*  
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

*362.7*

Hely

Idő

*"1920"*

Személy

Helyszám

Székesfővárosi házi nyomda 1920



## A mikor a gyermekek éheznek

— Apró képek a nagy nyomorról. —

Az Action Lodge Famine Relief Fund karöltve a magyar királyi igazságügyi minisztérium fiatalokrukat védő osztályával, foglalkoztatottakat nyitott olyan gyermekek számára, a kik az élelmet már elvégeztek s meleg szoba, felügyelet hiányában az utcán züllenek. Elsőnek egy varró- meg egy kosárfonószoba létesült, a melyek 2-től 6-ig fogadják be a gyermekeket, a kiknek étel is jár. Megkérdeztük tőlük, ebéd legyen-e vagy vacsora. Két-harmadrészüket a vacsora mellett szavazott, mert miként mondják, ebédre otthon még csak főznek valamit, vacsorára meg legfeljebb ha egy darab kenyér jut s igen hosszú az idő ebédétől ebédig.

Bevezettük hát a vacsorát. Pár nap múlva változtatnunk kellett. A vacsorát meghagytuk, de most a hogy bejön a gyerek, kap egy csésze kakaót egy darab kenyérral. Kíűnt, hogy az egy harmadrészüket, a melyik az ebéd mellett szavazott, egyáltalán nem evett meleget a foglalkoztató vacsoráján kívül, kenyér vagy alma, vagy hideg krumpli volt az ebédje.

Mikor a délutáni létszám betelt, megnyitottunk ugyan azokban a helyiségekben egy-egy délelőtti foglalkoztatót is. A gyermekeknek majd a fele jelentkezett, hogy ők jönnének délelőtt is, még a berről is lemondottak volna, mely munkájukért jár, megelégedtek volna a reggeli kakaóval és az ebéddel. Nem teljesíthették a kívánságukat. Nekünk az a feladatunk, hogy mentül több gyermeket részesítsünk a foglalkoztató áldásában. Nem is lehetett volna, Hazánk törvényei igen helyesen megtiltják, hogy 14 éven aluli gyermekeket rendszer 8 órai munkára fogjanak. Sajna, a 8 órai éhezést nem tiltják meg. Éheznie szabad a magyar gyerekeknek napi 24 óra hosszát is, ha bírja.

Észrevettem, hogy egy kislány elmenetelkor mindig rejteget valamit a köténye alatt. Egyszer aztán fellebbenttem a kötényét. Bögve volt alatta, abban a vacsorai tészta. Rögtön sirva fakadt, hogy az Istenért ki ne tegyük, ő szive-

sen megenné maga a vacsorát, de az édesanyja ráparancsolt, hogy haza kell vinnie beteg apjának, mivelhogy ő nem főzhet neki ilyen jól. Ne tessék hinni, hogy a foglalkoztató talán peccsenyén tartja a gyerekeket. Népkehelyében főtt leves és főzelék, vagy leves és tészta, ennyiből áll a vacsorájuk. A beteg ember lánya csak a levest ette meg, zokogása közben is sóváran pihent a pillantása a káposztás tészta, a mit haza kellett vinnie.

Az egyik kis kosárfonós 12 éves, de alig látszik 10 évesnek, csupa csont és bőr. A minap magával hozta a 2 éves öccsét, az egész jó husban volt. Vacsoránál a nagyobbik eléje toltta a tésztaját. Egy szempillantás alatt elfogyasztotta a csöppség a teli tányér mákosmetéltet. A nagyobbik fonyadt kicsi arczán gondba öszült öreg asszonyoknak megszokásáá rögzött lemondó kifejezésével kanalazta a hig levest.

— Ez a kicsi egész jó színben van, — mondom — hát te mért vagy ilyen ványadt?

— Ő még kicsi, — feleli — sir ha éhes, oszt, ott a hol lakunk, öreg népek vannak, nem tükrik a sirást, így aztán anya neki kell hogy adja, a mi kevés van. Mindent elcsizik előlünk.

A józsefvárosi foglalkoztatóba beiratkozni jön egy kis lány. Elmondjuk neki a szokott mondókat, kikérdezzük. Anyja van csak, meg 3 kis testvére, apja elveszett a háboruban. Felveszszük.

Másnap visszajön, hogy egy kérése volna az anyjának. Mivelhogy ő ugys kapkokuót meg kenyeret, engednék meg, hogy a vacsorát felváltva fogyaszszuk a kis testvérei, mert hogy akkor mindegyikre jutna hetenként kétszer meleg étel.

Nem szeretek összehasonlítani. Minden népnek más az erénye, más a hibája. De a minap valósággal rámerőszakolódt, a mikor elővartam egy csomó levelet, a melyet *Arx Újság* gyűjtésével kapcsolatosan intéztek hozzám. Volt olyan, a melyet zsidó írt s megmagyarázta, hogy belőle minden könyörületet kiűlt az itt dühöngő antiszemitaizmus, volt azonban közöttük egy csomó jó keresztény magyar levele is, azok meg arról

világosítottak fel, hogy ők úgy megszenvedtek a kommunizmus alatt, hogy nekik már senki nyomorán sem esik meg a szívük.

És ekkor feltűnt szemeim előtt egy szomorú arczu, sovány, fiatal asszony, nagyon egyszerű ruhájú, keskeny kezei, finom arczéle azonban elárulták elékelő származását. Az angol arisztokrácia ivadóka volt, az ura orosz, Washingtonban katonai attaché, majd háboru alatt Pétervárott a dróttalan cenzura élén működött, a bolsevisták elfogták, nagynehezen menekült, egész vagyonát hátrahagyva. Most abból élnek, a mit az asszony mint a Save the Children Fund alkalmazottja keres. Nekem feltűnt, mikor a magyar gyermekek nyomoráról tartottam előadást a Save the Children szervezőinek, szemben ült velem és a míg beszéltem, egyre sirt. Előadásom végeztével odajött hozzám, megszorította a kezemet:

— Köszönöm, — mondta — nagyon megrázott, de legyen nyugodt, minden követ meg fogok mozgatni, hogy a magyar gyermekeken segítsenek.

Ez az asszony két kis gyermekével Szentpétervárról Odesszába menekült. Ott is felütötte fejét a vörös rém és nyorálan az éhég. A két gyermek tifusza esett. Az egyik oljtól fogva menthetetlennek látszott, tej egy gyűs ünyi sem akadt, orvosság még annál is kevesebb. Akkor azt mondta neki az orvos:

— Ha feláldozzuk az idősebbiket, a melyiken úgy sem tudunk már segíteni és a kisebbnek, a melyik még jobb erőben van, juttatjuk az egész orvosságot és az egész elcséget, akkor az talán felgyógyul. Ellenkező esetben elpusztul mind a kettő menthetetlenül.

És az asszony kénytelen volt a betegőbbik gyermekét feláldozni a másikért.

— Ugy-e megérti most már, — mondta esőndesen — hogy én nem tudok többé éhező gyermeket látni, hogy csak úgy tudom elviselni az életet, ha minden erőfeszitésemmel a gyerekekért dolgozom?

S ezentem volna megcsókolni a kezét. De angol asszony volt, azt hitte volna, hogy megbolondultam.

Julian Éva